

Anmärkningar om Riksbanken – Leolin Price

Maastrichtfördraget kräver av varje medlemsstat att den vidtar de åtgärder som behövs för att säkerställa att dess centralbank är oberoende och inte underkastad kontroll från medlemsstatens regering. Fördraget innehåller också bestämmelser som säger att Gemenskapens centralbank skall vara oberoende och inte underkastad politisk kontroll.

Centralbankens beslut är med nödvändighet beslut som påverkar en medlemsstats styrelse. Att de skulle fattas oberoende av, och utan kontroll från, medlemsstatens egna författningsenliga myndigheter är något som varje medlemsstat måste värdera.

Ifråga om den svenska Riksbanken har vi förstått att den är ansvarig för valuta- och kreditpolitik men underställd Riksdagens myndighet. Riksdagen har ej endast funktionen att utse sju fullmäktige, var och en för en femårsperiod. De sju fullmäktige väljer den åttonde fullmäktigen som är bankens chef och mellan sig en ordförande. Men parlamentet kan avsätta alla eller någon av de sju delegater som utsetts av parlamentet; och dess sju delegater eller deras efterträdare kan avsätta ordföranden eller chefen. Med dessa traditionella svenska författningsenliga arrangemang kan inte Riksbanken fungera politiskt oberoende.

Om det inte sluts ett speciellt avtal angående detta vid Sveriges anslutning, kommer en anslutning logiskt sett att kräva att man ändrar på de traditionella arrangemang som styr utnämningar och funktioner i Riksbanken. □